Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
MACIEJ SZPUNAR IŠVADA,
pateikta 2016 m. spalio 25 d.[1]

Byla C-641/15

Verwertungsgesellschaft Rundfunk GmbH
prieš
Hettegger Hotel Edelweiss GmbH

(Handelsgericht Wien (Vienos komercinių bylų teismas, Austrija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Intelektinė nuosavybė — Direktyva 2006/115/EB — 8 straipsnio 3 dalis — Išimtinė transliuojančiųjų organizacijų teisė — Viešas skelbimas — Už mokestį viešai prieinamos vietos — Viešbučio kambariuose įrengti televizoriai“

Įžanga

1. Šioje byloje pateiktas prejudicinis klausimas susijęs su 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/115/EB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje[2] 8 straipsnio 3 dalies išaiškinimu. Šia nuostata transliuojančiosioms organizacijoms suteikiama išimtinė teisė leisti arba uždrausti, be kita ko, viešai skelbti savo programas viešai prieinamose vietose už mokestį.

2. Nors atrodo, kad viešo skelbimo sąvokos aiškinimas nekelia esminių problemų, už mokestį viešai prieinamos vietos sąvoka suprantama ne taip aiškiai. Iš tikrųjų neaišku, ar tokia vieta galima laikyti viešbučio kambarį. Norint atsakyti į šį klausimą, reikia išsamiau išanalizuoti nagrinėjamoje nuostatoje įtvirtintos išimtinės teisės genezę ir tikslą, aiškinant ją ne vien pažodžiui.

Teisinis pagrindas

3. Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalyje nurodyta:

„Valstybės narės suteikia transliuojančioms organizacijoms išimtinę teisę leisti arba uždrausti retransliuoti jų laidas bevielio ryšio priemonėmis, taip pat viešai skelbti jų transliacijas, jeigu tai daroma viešai prieinamose vietose už įėjimo mokestį.“

4. Ši nuostata į Austrijos teisę perkelta *Urheberrechtsgesetz* (Autorių teisių įstatymas) 76a straipsniu, kuris suformuluotas beveik taip pat kaip minėta Direktyvos 2006/115 nuostata.

1 — Originalo kalba: lenkų.
2 — OL L 376, 2006, p. 28.

Faktinės aplinkybės, procesas ir prejudiciniai klausimai

5. *Hettegger Hotel Edelweiss GmbH* (toliau – bendrovė *Hettegger Hotel Edelweiss*), atsakovė pagrindinėje byloje, yra Austrijos teisės reglamentuojama bendrovė. Jai, be kita ko, priklauso Grosarle (Austrija) esantis viešbutis. Šio viešbučio kambariuose yra televizoriai, leidžiantys naudojant viešbučiui priklausančią kolektyvinę anteną priimti įvairių televizijos transliuotojų programas.

6. *Verwertungsgesellschaft Rundfunk* yra kolektyvinio autorių teisių ir gretutinių teisių administravimo organizacija. Ji administruoja, be kita ko, įvairių nacionalinių ir užsienio televizijos transliuotojų, taip pat transliuotojų, kurių programos gali būti priimamos bendrovei *Hettegger Hotel Edelweiss* priklausančio viešbučio kambariuose, teises.

7. *Verwertungsgesellschaft Rundfunk* laikosi nuomonės, kad bendrovė *Hettegger Hotel Edelweiss*, sudarydama galimybes priimti televizijos signalą savo valdomame viešbutyje, viešai skelbia viešai prieinamoje vietoje už mokestį, kaip tai suprantama pagal nuostatas, kuriomis Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalis perkeliama į nacionalinę teisę, televizijos transliuotojų, kurių interesams ši kolektyvinio administravimo organizacija atstovauja, programas. Jos nuomone, bendrovės *Hettegger Hotel Edelweiss* veiklai – televizorių įrengimui viešbučio kambariuose ir televizijos signalo tiekimui į juos – taikoma išimtinė televizijos transliuotojų teisė. Todėl ši bendrovė turi mokėti atitinkamas įmokas mainais už sutikimą, kad ši veikla būtų vykdoma.

8. Dėl to *Verwertungsgesellschaft Rundfunk* padavė bendrovę *Hettegger Hotel Edelweiss* į teismą, reikalaudama, kad ji pateiktų informaciją apie jos valdomo viešbučio kambarių skaičių ir televizijos kanalus, kurie gali būti juose priimami, taip pat dėl žalos atlyginimo už tai, kad jos padarytos prieinamos.

9. Bendrovė *Hettegger Hotel Edelweiss* abejoja ieškinio pagrįstumu ir visų pirma teigia, kad viešbučio kambariai nėra už mokestį viešai prieinamos vietos, kaip tai suprantama pagal nuostatas, kuriomis Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalis perkeliama į nacionalinę teisę, todėl tam, kad televizijos transliuotojų programos būtų padarytos prieinamos šiuose viešbučio kambariuose, netaikoma šiose nuostatose įtvirtinta išimtinė teisė.

10. Šiomis aplinkybėmis *Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar [Direktyvos 2006/115] 8 straipsnio 3 dalies sąlyga, susijusi su „įėjimo mokesčiu“, yra įvykdyta, jeigu:

— atskiruose viešbučio kambariuose yra sudaryta galimybė naudoti televizorius, kuriais viešbučio valdytojas suteikia galimybę priimti įvairių televizijos ir radijo programų signalą (toliau – viešbučio kambario televizija), ir

— viešbučio valdytojas už naudojimąsi kambariu (su viešbučio kambario televizija) reikalauja atlyginimo, apskaičiuoto pagal nakvynių skaičių kambaryje (toliau – kambario kaina), į kurį įtrauktas ir naudojimasis televizoriumi, ir juo transliuojamomis televizijos ir radijo programomis?“

11. 2015 m. gruodžio 3 d. Teisingumo Teismas gavo nacionalinio teismo nutartį, kuria prašoma priimti prejudicinį sprendimą. Rašytines pastabas pateikė pagrindinės bylos šalys, Lenkijos vyriausybė ir Europos Komisija. Pagal Procedūros reglamento 76 straipsnio 2 dalį Teisingumo Teismas nusprendė nerengti teismo posėdžio.

Analizė

12. Pateikdamas prejudicinį klausimą šioje byloje, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia nustatyti, ar Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad televizorių įrengimas viešbučių kambariuose ir televizijos arba radijo signalo išplatinimas naudojant šiuos televizorius yra viešas transliuojančiųjų organizacijų programų skelbimas viešose vietose už mokestį, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, todėl jam taikoma minėtoje nuostatoje įtvirtinta išimtinė šių organizacijų teisė.

Viešo skelbimo sąvoka

13. Dėl viešo skelbimo sąvokos Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad imtuvų įrengimas viešbučių kambariuose ir televizijos signalo išplatinimas naudojant šiuos imtuvus yra viešas skelbimas, kaip tai suprantama pagal 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo [3] 3 straipsnio 1 dalį, susijusią su autorių teisėmis į savo kūrinius [4], taip pat kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį, susijusią su atlikėjų ir fonogramų gamintojų teise į teisingą atlyginimą [5].

14. Kaip šioje byloje pateiktose pastabose teisingai pažymi atsakovė pagrindinėje byloje, nuostatose, su kuriomis buvo susiję pirmiau nurodyti teismo sprendimai, numatytos apsaugos dalykas ir apimtis skiriasi nuo Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalies. Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalis susijusi su labai plačiai suprantama autorių teise leisti arba uždrausti bet kokiu būdu ir bet kokia forma viešai skelbti jų kūrinius. Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalyje nustatyta tik fonogramų gamintojų [6] ir atlikėjų teisė į vienkartinį atlyginimą už paskelbtos fonogramos naudojimą siekiant ją viešai skelbti.

15. Vis dėlto radijo ir televizijos programos yra gana ypatingas apsaugos objektas, kalbant apie viešo skelbimo teisę. Programos buvimo sąlyga yra jos transliacija, taigi viešo paskelbimo forma [7]. Todėl, skirtingai nuo kūrinių, jų atlikimo ar įrašų [8], viešas skelbimas nėra tik vienas iš programų naudojimo būdų, jis taip pat yra neatsiejama paties apsaugos objekto sudedamoji dalis.

16. Vis dėlto nemanau, kad toks ypatingas radijo ir televizijos programų kaip apsaugos objekto pobūdis suteiktų pagrindą viešo skelbimo sąvoką, atsižvelgiant į signalo perdavimą į viešbučio kambariuose įrengtus televizorius, aiškinti kitaip, nei nurodytuose sprendimuose tai yra padaręs Teisingumo Teismas [9]. Todėl manau, kad, atsižvelgiant į šią teismo praktiką, televizijos arba radijo signalo išplatinimą naudojant viešbučio kambariuose įrengtus imtuvus reikia laikyti viešu transliuojančiųjų organizacijų programų skelbimu, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalį.

3 — OL L 167, 2001, p. 10.

4 — 2006 m. gruodžio 7 d. Sprendimas *SGAE* (C-306/05, EU:C:2006:764, 47 punktas ir rezoliucinės dalies 1 punktas).

5 — 2012 m. kovo 15 d. Sprendimas *Phonographic Performance (Ireland)* (C-162/10, EU:C:2012:141, 46 punktas ir rezoliucinės dalies 1 punktas).

6 — T. y. muzikos kūrinių ir muzikos kūrinių su žodžiais atlikimo įrašų.

7 — Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalyje vartojama lenkų k. sąvoka „program“ ne visai atspindi šią ypatingą savybę, tačiau anglų k. („broadcast“), prancūzų k. („émission“) ir vokiečių k. („Sendung“) vartojamos sąvokos neleidžia abejoti, kad šia nuostata nustatytos apsaugos dalykas yra transliuojančių organizacijų perduodamas turinys.

8 — Įskaitant radijo ir televizijos programų, kurios yra saugomos, įrašus, juos viešai skelbiant pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 2 dalies d punktą.

9 — Šios išvados nekeičia ir 2012 m. kovo 15 d. Sprendimas *SCF* (C-135/10, EU:C:2012:140), kuriame Teisingumo Teismas konstatavo, kad fonogramų skelbimas odontologijos kabinete nereiškia viešo jų skelbimo, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį. Šis sprendimas priimtas tą pačią dieną ir tos pačios sudėties teismo kaip ir minėtas 2012 m. kovo 15 d. Sprendimas *Phonographic Performance (Ireland)* (C-162/10, EU:C:2012:141). Skirtinga Teisingumo Teismo pozicija šiuose dviejuose sprendimuose aiškiai rodo skirtingą viešbučių kambarių padėtį, palyginti su odontologijos kabinetu.

17. Tačiau Sąjungos teisės aktų leidėjas apribojo transliuojančiųjų organizacijų išimtinę teisę viešo skelbimo viešai prieinamose vietose *už mokestį* atvejais. Dabar reikia išsiaiškinti, ar viešbučio kambariai yra už mokestį viešai prieinamos vietos.

Už mokestį viešai prieinamos vietos samprata

18. Ieškovė pagrindinėje byloje tvirtina, jog dėl to, kad viešbučio kambariai paprastai yra prieinami tik viešbučio klientams, t. y. asmenims, kurie sumokėjo arba įsipareigojo sumokėti už nakvynę, o galimybė žiūrėti televizijos programas naudojant kambariuose įrengtus imtuvus yra esminis viešbučio teikiamos paslaugos elementas ir turi įtakos šios paslaugos kainai, viešbučių kambarius reikia laikyti už mokestį viešai prieinamomis vietomis, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalį.

19. Iš tiesų nagrinėjamos nuostatos pažodinis aiškinimas gali leisti manyti, kad šią nuostatą reikia suprasti taip, kaip nurodyta pirmiau. Aiškinant pačią formuluotę „viešai prieinamos vietos už mokestį“ neatsižvelgiant į Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalies genezę, tikslą ir vaidmenį autorių teisių ir gretutinių teisių sistemoje, viešbučio kambarį galima laikyti tokia vieta.

20. Tačiau, panašiai kaip ir atsakovė pagrindinėje byloje ir Komisija, laikausi nuomonės, kad toks aiškinimas neatitiktų Sąjungos teisės aktų leidėjo valios šios nuostatos priėmimo momentu ir vaidmens, kurį reikia priskirti šiai nuostatai esamomis techninėmis ir rinkos sąlygomis.

Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalies aiškinimas atsižvelgiant į jos genezę

21. Direktyva 2006/115 1992 m. lapkričio 19 d. Tarybos direktyva 92/100/EEB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje [10] išdėstyta kodifikuota redakcija. Direktyvos 92/100 8 straipsnio 3 dalis atitiko dabartinę Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalį.

22. Ši nuostata buvo formuluojama atsižvelgiant į 1961 m. spalio 26 d. Romoje sudarytos tarptautinės konvencijos dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos (toliau – Romos konvencija) 13 straipsnio d punktą. Tai visų pirma patvirtina Direktyvos 92/100 iš dalies pakeisto projekto aiškinamasis memorandumas, kuriame dėl nagrinėjamos nuostatos (projekte ji pažymėta kaip 6a straipsnio 3 dalis) nurodyta: „3 dalyje, kurią formuluojant vadovautasi Romos konvencijos 13 straipsnio <…> punktu, numatyta <…> išimtinė teisė viešai skelbti televizijos programas remiantis *Romos konvencijoje jau apibrėžtais principais*“ [11]. Šią nagrinėjamos nuostatos genezę patvirtino ir Teisingumo Teismas, pareiškęs, kad „teisė viešai paskelbti paremta teise, numatyta Romos konvencijos 13 straipsnio d punkte, kur nurodyta, kad ši teisė suteikiama viešai prieinamose vietose už <…> mokestį“ [12]. Rengiant Direktyvą 92/100 nebuvo priimtas pasiūlymas išplėsti transliuojančiųjų organizacijų teisės uždrausti arba leisti viešai skelbti jų programas apsaugą labiau, nei tai apibrėžta Romos konvencijoje [13].

23. Sąjungos teisės aktų leidėjas pageidavo transliuojančiųjų organizacijų teisės leisti arba uždrausti viešą jų programų skelbimą suteikiamą apsaugą išplėsti tiek, kiek ši teisė yra saugoma pagal Romos konvenciją. Todėl už mokestį viešai prieinamos vietos sąvoka turi būti aiškinama taip pat, kaip ši sąvoka aiškinama pagal konvencijos 13 straipsnio d punktą.

10 — OL L 346, 1992, p. 61; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 120.

11 — COM/92/159 *final*, p. 13, versijos anglų ir vokiečių k. Išskirta mano.

12 — 2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimas *Komisija / Taryba* (C-114/12, EU:C:2014:2151, 96 punktas).

13 — Žr. S. von Lewinski, in: M. M. Walter, S. von Lewinski (red.) „European Copyright Law. A Commentary“, Oxford University Press 2010, p. 327.

24. Pastabas šioje byloje pateikusios šalys, taip pat ir ieškovė pagrindinėje byloje sutinka, kad už mokestį viešai prieinamos vietos samprata pagal minėtą Romos konvencijos nuostatą reiškia arba bent jau šios konvencijos priėmimo metu reiškė vietą, kurioje yra renkamas mokestis, tiesiogiai siejamas su galimybe žiūrėti toje vietoje viešai prieinamą televizijos programą [14]. Būtinybė nustatyti tokią teisę, kokia įtvirtinta Romos konvencijos 13 straipsnio d dalyje, buvo siejama su ankstyvuoju televizijos raidos laikotarpiu paplitusia praktika televizijos programas rodyti kolektyviai – jas būdavo galima žiūrėti sumokėjus mokestį. Norėta suteikti galimybę uždrausti rengti tokį rodymą, jeigu jis neatitiko transliuotojų arba per televiziją transliuojamos programos organizatorių interesų. Tačiau šiuo atveju sąvokos „už <…> mokestį“ nereikia suprasti pažodžiui. Žinoma, kaip yra kalbant ir apie kitokio pobūdžio seansus, pavyzdžiui, kine arba teatre, įeiti į salę, kurioje vyksta seansas, galima tik pateikus mokesčio sumokėjimo įrodymą, pavyzdžiui, bilietą. Tačiau bilieto kaina yra mokestis ne už „įėjimą“ į salę, bet už galimybę pamatyti rodomą programą.

25. Tačiau jeigu tai nėra mokestis, tiesiogiai susijęs su galimybe žiūrėti televizijos programą, o mokesčiai renkami tik už kitas, pavyzdžiui, maitinimo paslaugas, tokia situacija nepatenka į sąvoką „už mokestį viešai prieinamos vietos“, kaip ji suprantama pagal Romos konvencijos 13 straipsnio d punktą. Tokį šios konvencijos nuostatos aiškinimą patvirtina doktrinoje pripažinti autoritetingi autoriai [15].

26. Taigi kaip pagal Romos konvencijos 13 straipsnio d punktą vertinti paslaugą, grindžiamą televizijos signalo išplatinimu naudojant viešbučio kambariuose įrengtus imtuvus? Pirmiausia nepritariu ieškovės pagrindinėje byloje išreikštai pozicijai, kad viešbučio kambarys yra už mokestį viešai prieinama vieta, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, nes viešbučio kambariai yra prieinami tik jeigu už juos yra sumokama. Kaip jau nurodžiau pirmiau, Romos konvencijos rengėjų valia „įėjimo“ mokesčio samprata iš tikrųjų siejama ne su pačiu fiziniu įėjimu į konkrečią vietą, o su galimybe, susijusia su šiuo įėjimu, žiūrėti ten rodomą programą. Mokestis už viešbučio kambarį yra mokestis ne už galimybę žiūrėti jame televizijos programas, o už nakvynę. Televizijos programų padarymas prieinamų yra tik papildoma paslauga, kurios klientas tikisi taip pat kaip ir vandens iš krano, gėrimų ar interneto ryšio.

27. Taip prieinama prie kito aspekto, kuris yra svarbus atsižvelgiant į Romos konvencijos 13 straipsnio d punkto aiškinimą, kalbant apie televizijos programų skelbimą viešbučio kambariuose. Kaip jau nurodžiau šios išvados 25 punkte, mokesčio, renkamo už kitų paslaugų nei šių programų skelbimas teikimą, pavyzdžiui, už maitinimo paslaugas, nepakanka, kad šią situaciją būtų galima laikyti tokia, kuriai taikoma šioje nuostatoje numatyta išimtinė teisė. Panašiai yra kalbant apie viešbučio kambarius, kai mokestį už juos sudaro nakvynės paslaugos kaina, o televizijos programų prieinamumas galbūt gali būti papildamas šio mokesčio elementas.

28. Be to, manęs neįtikina ieškovės pagrindinėje byloje argumentas, kad televizijos prieinamumas kambaryje leidžia pakelti nakvynės kainą, todėl šios kainos dalį reikia laikyti mokesčiu už galimybę žiūrėti televizijos programas. Pirma, tai, kad dėl televizijos programų prieinamumo kambaryje gali pakilti viešbučio lygis, o tai gali turėti įtakos nakvynės kainai, nekeičia aplinkybės, kad tai yra visa nakvynės paslaugos kaina, o televizijos programų prieinamumas yra tik vienas iš daugelio šios kainos elementų. Šios paslaugos kainos dydis priklauso nuo daugybės veiksnių, todėl būtų tikrai sunku nurodyti, kiek šią kainą lemia televizijos programų prieinamumas.

29. Be to, vertėtų pažymėti, kad, palyginti su pagrindine nakvynės paslauga, būtent televizijos signalo prieinamumas viešbučio kambaryje yra papildoma paslauga, o ne atvirkščiai. Todėl nepagrįstas yra ieškovės pagrindinėje byloje argumentas, pateiktas jos rašytinėse pastabose šioje byloje, grindžiamas nakvynės viešbučio kambaryje paslaugos palyginimu su papildomomis paslaugomis, pavyzdžiui,

14 — Ir Romos konvencijos 13 straipsnio d punktas, ir Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalis susiję su televizijos ir radijo transliuotojais. Tačiau praktinės šių nuostatų taikymo problemos pirmiausia yra susijusios su televizijos transliuotojais, kaip ir pagrindinėje byloje. Todėl toliau argumentuodamas pirmiausia nurodysiu šiuos transliuotojus. Šie argumentai taip pat daugiau ar mažiau susiję su radijo transliuotojais.

15 — Konkrečiai žr. C. Masouyé „Guide de la Convention de Rome et de la Convention Phonogrammes“, OMPI, Ženeva 1981, p. 72, 73; S. von Lewinski „International Copyright Law and Policy“, Oxford University Press 2008, p. 218, 219.

maitinimo, teikiamomis tokiose vietose kaip kinas ir pan. Žinoma, tokių papildomų ir papildomai mokamų paslaugų teikimas nereiškia, kad viešas programų skelbimas negali būti laikomas atliekamu viešai prieinamoje vietoje už mokestį, jeigu kartu dar yra renkamas mokestis už pačią galimybę dalyvauti seanse, pavyzdžiui, nusiperkant bilietą į kiną. Vis dėlto ši situacija yra visiškai kitokia nei nakvynės viešbutyje paslaugos atveju.

30. Todėl nepritariu ir ieškovės pagrindinėje byloje pozicijai, kad mokestis už nakvynę viešbutyje yra iš esmės kitokio pobūdžio, atsižvelgiant į minėtų nuostatų aiškinimą nei, pavyzdžiui, mokestis už maitinimo paslaugas. Maitinimo įstaigos, kurioje yra įrengtas televizorius, savininkas taip pat dėl to gali pakelti savo paslaugų kainą, visų pirma jeigu yra transliuojama visuomenę ypač dominanti programa, pavyzdžiui, sporto laida. Primenu, kad vietos prie stalo užėmimas tokioje įstaigoje paprastai neįmanomas neužsisakius joje siūlomų patiekalų ar gėrimų. Tačiau tai nereiškia, kad, pavyzdžiui, alaus bokalo kainą galima laikyti mokesčiu už programos transliaciją, o įstaigą – už mokestį viešai prieinama vieta, kaip tai suprantama pagal Romos konvencijos 13 straipsnio d punktą. Mokestis už nakvynės paslaugą viešbučio kambaryje yra tokio pat pobūdžio.

31. Gana dažnai būna ir taip, kad lankantis maitinimo įstaigoje tikrasis tikslas yra žiūrėti televizijos programą, o valgymas ir gėrimas yra tik papildomo pobūdžio, tačiau viešbučio kambarys paprastai nenuomojamas siekiant žiūrėti televiziją. Todėl, priešingai, nei teigia ieškovė pagrindinėje byloje, televizijos signalo išplatinimas viešbučio kambaryje neturi savarankiško ekonominio pobūdžio.

32. Apibendrindamas turiu pasakyti, jog laikausi nuomonės, kad, panašiai kaip maitinimo įstaigos ir kitos vietos, kuriose gali būti įrengti televizoriai, tačiau kuriose mokesčiai renkami ne už galimybę žiūrėti televizijos programas, bet už kitas ten teikiamas paslaugas, viešbučio kambariai nėra viešai prieinamos vietos už mokestį, kaip tai suprantama pagal Romos konvencijos 13 straipsnio d punktą, todėl viešam transliuojančiųjų organizacijų programų skelbimui šiuose kambariuose nėra taikoma išimtinė šių organizacijų teisė, saugoma pagal minėtus teisės aktus.

33. Kadangi Sąjungos teisės aktų leidėjas, įtvirtindamas Direktyvos 92/100 8 straipsnio 3 dalies (dabar – Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalis) nuostatą, neketino plėsti šios apsaugos, apimdamas daugiau, nei numatyta Romos konvencijoje, šią nuostatą, atsižvelgiant į šią konvenciją, reikia aiškinti taip, kad joje vartojama viešai prieinamos vietos už mokestį sąvoka neapima viešbučio kambarių.

Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalies aiškinimas esamomis techninėmis ir rinkos sąlygomis

34. Jeigu teisingai suprantu ieškovės pagrindinėje byloje pastabas, ji taip pat nurodo argumentą, jog Romos konvencijos 13 straipsnio d punkte numatytas transliuojančiųjų organizacijų teisės apsaugos apimties apribojimas sprendimu dėl viešo jų programų skelbimo kilo dėl šios konvencijos priėmimo metu buvusių techninių ir rinkos apribojimų, kurie dabar visiškai pasikeitė. Visų pirma ji atkreipia dėmesį į tai, kad tuo metu televizoriai namuose buvo ne taip paplitę kaip dabar, o viešbučių kambariuose televizorių nebuvo arba beveik nebuvo. Todėl, jos nuomone, buvo įprasta organizuoti už mokestį prieinamus viešus televizijos programų rodymus, todėl atsirado pagrindas į Romos konvenciją įtraukti transliuojančiųjų organizacijų teisę, suformuluotą atsižvelgiant į šią tikrovę. Tačiau šiuo metu, pasikeitus šiai tikrovei, norint užtikrinti aukštą autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos lygį, kaip to siekiama Direktyva 2006/115, ieškovės pagrindinėje byloje nuomone, direktyvos 8 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti kitaip.

35. Šį argumentą verta apsvarstyti. Pats pritariu dinamiškam teisės nuostatų aiškinimui, pagal kurį jų tekstą būtų galima pritaikyti prie kintančių faktinių aplinkybių ir kuris leistų kartu pasiekti šiomis nuostatomis numatytą tikslą [16]. Tačiau nemanau, kad šioje byloje to reikėtų ar tai būtų įmanoma, ir taip yra dėl dviejų priežasčių.

16 — Žr. mano išvadą byloje *Vereniging Openbare Bibliotheken* (C-174/15, EU:C:2016:459).

36. Pirma, nemanau, kad Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalis, net jeigu ji kaip pavyzdžiu paremta 1961 m. pasirašyta Romos konvencija, būtų tokia pasenusi, kaip teigia ieškovė pagrindinėje byloje. Žinoma, paplitus privatiems televizoriams televizijos žiūrėjimo įpročiai pasikeitė. Tačiau viešas televizijos programų rodymas nepasikeitė. Visų pirma sporto įvykiai yra dažnai rodomi viešai įvairiose „sirgalių zonose“, kino teatruose, kinuose po atviru dangumi ir pan. Šie seansai dažnai yra mokami, todėl jie patenka į teisės, saugomos pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalį, taikymo sritį.

37. Antra, dinamiškas teisės nuostatų aiškinimas yra pagrįstas tik jeigu juo atsižvelgiama į tikslą, kurį teisės aktų leidėjas norėjo pasiekti įtvirtindamas šias nuostatas, ir jeigu toks aiškinimas padeda pasiekti šį tikslą pasikeitusiomis faktinėmis aplinkybėmis, o ne pakeisti jį kitu tikslu. Šiuo požiūriu būtų nepagrįsta teigti, kad jeigu Romos konvenciją pasirašiusios šalys nesiekė iš transliuojančiųjų organizacijų išimtinės teisės taikymo srities pašalinti viešbučio kambariuose esančių imtuvų, nes jų ten tiesiog nebuvo, tai dabar šią konvenciją reikia aiškinti taip, kad viešbučio kambariuose esantys imtuvai patenka į šios teisės taikymo sritį.

38. Atvirkščiai, konvenciją pasirašiusios šalys neatsižvelgė į viešbučių kambariuose esančius imtuvus, tačiau siekė į išimtinės teisės taikymo sritį neįtraukti viešo programų skelbimo atvejų tokiose vietose kaip maitinimo įstaigos, kuriose už šių programų skelbimą nėra renkami specialūs mokesčiai, o viešbučio kambarių situacija yra analogiška maitinimo įstaigų situacijai [17]. Taigi siekiant dinamiško aiškinimo būtina, atsižvelgiant į konvenciją pasirašiusių šalių tikslą, į išimtinės teisės taikymo sritį taip pat neįtraukti ir viešbučio kambarių.

39. Todėl nemanau, kad dėl faktinių aplinkybių pasikeitimo nuo Romos konvencijos pasirašymo dienos būtų pagrįsta Direktyvą 2006/115 aiškinti visiškai nukrypstant nuo šią konvenciją pasirašiusių šalių tikslų ir valios.

Kiti ieškovės pagrindinėje byloje argumentai

40. Ieškovė pagrindinėje byloje šioje byloje pateiktose pastabose dar iškelia ekonominio pobūdžio argumentą. Juo remiantis, viešbučius valdantys subjektai, siūlydami galimybę žiūrėti televizijos programas kambariuose, gauna ekonominę naudą (televizijos prieinamumas kelia viešbučio lygį, taigi didėja ir nakvynės kaina), o tai nebūtų įmanoma neteikiant transliuotojų siūlomų paslaugų, nors šie transliuotojai atitinkamu mastu nedalyvauja gaunant šią naudą.

41. Dėl šio argumento pirmiausia reikėtų pažymėti, kad jeigu nebūtų televizijos transliuotojų teikiamų paslaugų, nebūtų nei šių paslaugų pasiūlos, nei paklausos, taip pat ir viešbučių kambariuose. Todėl šiuo teiginiu nurodomas akivaizdus faktas ir jis vienodai susijęs su visomis viešbutyje teikiamomis paslaugomis.

42. Kalbant apie dalyvavimo gaunant ekonominę naudą klausimą, reikėtų nepamiršti, kad dauguma televizijos programų yra transliuojamos vadinamuoju laisvo priėmimo režimu, t. y. transliuotojas neima jokio mokesčio už televizijos programos priėmimą. Tačiau transliuotojas išsilaiko iš reklamos ir kitų komercinių paslaugų (arba jeigu tai yra visuomeninis transliuotojas – iš įvairių dotacijų), kurių kaina (t. y. transliacijos laiko kaina, kurią transliuotojas taiko reklamos davėjui), be kita ko, priklauso nuo numatomo žiūrovų skaičiaus. Potencialių žiūrovų skaičiaus augimas dėl to, kad transliuotojo programa gali būti transliuojama ir viešbučių kambariuose, daro teigiamą įtaką transliuotojo pajamoms, net jei praktiškai ši įtaka nėra didelė. Todėl negalima teigti, kad transliuotojai visiškai nedalyvauja gaunant ekonominę naudą dėl televizijos programų prieinamumo viešbučių kambariuose [18].

17 — Žr. šios išvados 30 punktą.

18 — Kitaip yra kalbant apie mokamų programų transliuotojus: jie gali spręsti, su kuo ir kokiomis sąlygomis sudaryti sutartis dėl savo programų skelbimo. Todėl jie gali netransliuoti jų viešbučiams arba transliuoti už juos tenkinančią kainą.

43. Galiausiai, kalbant apie ieškovės pagrindinėje byloje labai akcentuotą televizijos prieinamumo viešbučių kambariuose įtaką viešbučių lygiui, reikia pažymėti, kad iš tiesų ši paslauga dabar yra tiek paplitusi, kad yra teikiama ne tik aukštesnio lygio viešbučiuose. Kitaip tariant, galimybė skelbti televizijos programas kambariuose yra beveik būtina vidutinio arba aukštesnio lygio viešbučių veiklos vykdymo sąlyga.

44. Pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalį transliuojančiosioms organizacijoms suteikiama teisė ne tik į atlyginimą, pavyzdžiui, numatytą šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalyje, bet ir išimtinė teisė uždrausti arba leisti viešai skelbti jų programas. Vadinasi, transliuojančiosios organizacijos turi teisę priešintis, jeigu konkretus subjektas viešai skelbia jų programas. Pripažinimas, kad ši teisė taip pat apima programų skelbimą viešbučių kambariuose, reikštų, kad transliuotojams pripažįstama galimybė spręsti, ar kas nors gali teikti viešbučių paslaugas, ar ne. Kadangi tikrasis Romos konvenciją pasirašiusių šalių siekis buvo sudaryti transliuotojams galimybes uždrausti viešą ir mokamą jų programų rodymo organizavimą, jos tikrai nesiekė suteikti šiems transliuotojams teisės spręsti, ar kiti subjektai gali verstis kitų rūšių veikla, kuria verčiantis televizijos programų skelbimas yra tik šalutinė veikla [19]. Jeigu nagrinėjama nuostata būtų aiškinama taip, kaip siūlo ieškovė pagrindinėje byloje, toks aiškinimas akivaizdžiai prieštarautų Romos konvencijos tikslams, taigi ir Sąjungos teisės aktų leidėjo valiai.

45. Galiausiai ieškovė pagrindinėje byloje pateikia argumentą, kad transliuojančiųjų organizacijų teisei spręsti dėl viešo jų programų skelbimo turi būti taikoma tokia pat apsauga kaip ir pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio viešo skelbimo srityje kitiems autorių teisių saugomiems subjektams. Mano nuomone, šis argumentas nepagrįstas.

46. Priešingai, nei teigia ieškovė pagrindinėje byloje, nėra jokio prieštaravimo dėl to, kad ta pati naudojimo forma yra reglamentuojama skirtingai, atsižvelgiant į tai, ar ji susijusi su transliuojančiųjų organizacijų, ar su kitų autorių teisių saugomų subjektų programomis. Šį skirtumą lemia pačios nuostatos, susijusios su šiais įvairiais apsaugos objektais. Kaip teisingai nurodė kiti šios bylos dalyviai, skirtingai nuo kūrinių, kuriems pagal autorių teisę taikoma visiška apsauga, transliuojančiųjų organizacijų programoms kaip gretutinių teisių objektui viešo skelbimo srityje taikoma tik ribota apsauga, apimanti skelbimo viešai prieinamose vietose už mokestį atvejus. Taigi niekas nepagrindžia būtinybės transliuojančiųjų organizacijų teisės apsaugos lygį jų programų viešo skelbimo srityje prilyginti apsaugos lygiui, taikomam kitiems autorių teisių saugomiems objektams.

47. Todėl Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalies analizę reikia apibendrinti taip, kad nei šios nuostatos genezė, nei tikslas, nei joks kitas motyvas neleidžia už mokestį viešai prieinamos vietos sąvokos aiškinti taip, kad ji apimtų viešbučio kambarius.

Išvada

48. Atsižvelgdamas į visus pateiktus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas, Austrija) pateiktą prejudicinį klausimą:

2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/115/EB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje 8 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad imtuvų įrengimas viešbučių kambariuose ir televizijos arba radijo signalo išplatinimas naudojant šiuos imtuvus nėra viešas transliuojančiųjų organizacijų programų skelbimas viešai prieinamoje vietoje už mokestį, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

19 — Žinoma, jeigu, kaip pagrindinėje byloje, transliuotojų teises įgyvendina kolektyvinio administravimo organizacija, paprastai siekiama gauti atlyginimą už viešą programų skelbimą. Tai nekeičia aplinkybės, kad, vertinant formaliai, transliuotojai gali uždrausti tokį skelbimą, būtent šiuo tikslu ši nuostata ir buvo įtvirtinta (žr. šios išvados 24 punktą ir 15 išnašoje nurodytą literatūrą).